

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0524U000328

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-09-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Матюха Володимир Леонідович

2. Volodymyr L. Matyukha

Кваліфікація: к. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Шифр наукової спеціальності: 06.01.01

Назва наукової спеціальності: Загальне землеробство

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 03-10-2024

Спеціальність за освітою: Агрономія

Місце роботи здобувача: Державна установа "Інститут зернових культур" Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496662

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 14, Дніпро, Дніпровський р-н., 49027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 08.804.02

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут зернових культур" Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496662

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 14, Дніпро, Дніпровський р-н., 49027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.35.29

Тема дисертації:

1. Науково обґрунтована концепція контролювання ентомофітопатогенного комплексу у посівах пшениці озимої північного степу
2. Scientifically substantiated concept of the control entomophytopathogenic complex in the winter wheat crops of the northern steppe of Ukraine

Реферат:

1. Матюха В. Л. Науково обґрунтована концепція контролювання ентомофітопатогенного комплексу у посівах пшениці озимої північного степу України. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.01.01 – Загальне землеробство. Державна установа Інститут зернових культур НААН України, Дніпровський державний аграрно-економічний університет МОН України. Дніпро, 2024. У дисертації здійснено теоретичне

узагальнення та представлено нове теоретичне обґрунтування й вирішення наукової проблеми захисту пшениці озимої від бур'янів, хвороб та шкідників у Північному Степу України, на базі чого розроблено ефективні бакові суміші гербіцидів, інсектогербіцидів та інсектофунгіцидів. У дисертаційній роботі наведено результати дослідження з оцінювання технічної, економічної та енергетичної ефективності бакових сумішей препаратів. Уперше розроблено: науково обґрунтовану концепцію боротьби проти ентомофітопатогенного комплексу в посівах пшениці озимої після непарових попередників на чорноземах звичайних Північного Степу України; положення щодо оптичної щільності агрофітоценозів пшениці озимої м'якої, вирощуваної після непарових попередників, з урахуванням економічного порогу шкодочинності бур'янів; бакові суміші гербіцидів, інсектицидів та фунгіцидів, що можуть у поєднаннях між собою ефективно знищувати цілий комплекс захворювань, шкідників і різні біогрупи бур'янових рослин (зокрема, злісних коренепаросткових багаторічників та карантинних бур'янів-алергенів), без завдання шкоди росту та розвитку рослин пшениці озимої. Удосконалено заходи контролювання бур'янових рослин, шкідників і захворювань у посівах провідної зернової продовольчої культури з урахуванням здатності її посівів створювати чітко виражене затінення поверхні ґрунту. Удосконалено економічну й енергетичну оцінку вирощування пшениці озимої після непарових попередників. Ключові слова: гербіциди, пестициди, бакова суміш, пшениця озима, попередники, бур'яни, урожайність, продуктивність, якість зерна.

2. Matyukha V. L. Scientifically substantiated concept of the control entomophytopathogenic complex in the winter wheat crops of the northern steppe of Ukraine. – Qualifying scientific work on the rights of a manuscript. Dissertation for the degree of Doctor of Agricultural Sciences (Doctor of Science) in the specialty 06.01.01 "General Agriculture". – Institute of Grain Crops of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, Dnipro State Agrarian and Economic University, Dnipro, 2024. The dissertation made a theoretical generalization and presented a new theoretical justification and solution to the scientific problem of protecting winter wheat from weeds, diseases and pests in the Northern Steppe of Ukraine, on the basis of which effective tank mixtures of herbicides, insecticide herbicides and insectofungicides were developed. The dissertation presents the results of a study on the evaluation of the technical, economic and energy efficiency of tank mixtures of preparations. For the first time, the following was developed: a scientifically based concept of the fight against the entomophytopathogenic complex in winter wheat crops after non-paired predecessors on the usual chernozems of the Northern Steppe of Ukraine; provisions regarding the optical density of agrophytocenoses of winter soft wheat, grown after non-paired predecessors, taking into account the economic threshold of harmfulness of weeds; tank mixtures of herbicides, insecticides and fungicides, which in combination with each other can effectively destroy a whole complex of diseases, pests and various biogroups of weed plants (in particular, malignant rhizome perennials and quarantine weeds-allergens), without harming the growth and development of plants winter wheat. Measures to control weed plants, pests and diseases in the crops of the leading grain food crop have been improved, taking into account the ability of its crops to create clearly expressed shading of the soil surface. The economic and energy assessment of growing winter wheat after odd-numbered predecessors has been improved. Key words: herbicides, pesticides, tank mix, winter wheat, precursors, weeds, yield, productivity, grain quality.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Лебідь Є. М., Циков В. С., Матюха Л. П., Шевченко М. С., Матюха В. Л. та ін. Система ведення сільського господарства Дніпропетровської області / під ред. О. А. Любовича. Дніпропетровськ, 2005. 432 с.

- 2. Шевченко М. С., Ткаліч Ю. І., Матюха В. Л. та ін. Раціональне використання й охорона земельних ресурсів, безпека агроландшафту і селітебних територій. Наукові основи агропромислового виробництва в зоні Степу України. Київ : Наук. думка, 2010. Розд. 3. С. 108–229
- 3. Lykholat Yuri, Khromykh Nina, Shupranova Larisa, Alexeeva Anna, Nazarenko Mykola, Matyukha Vladimir. Herbicides in agro-shere of Ukrainian Stepp Dnieper: action and aftereffect. Actual aspects of organic agriculture development in Ukraine : monograph. Vienna : Premier publishing, s. r. o. 2018. Chapter 9. P. 230–277
- 4. Лихолат Ю. В., Хромих Н. О., Дідур О. О., Оковитий С. І., Матюха В. Л., Савосько В. М., Лихотат Т. Ю. Сучасний стан антропогенної трансформації екосистем степового Придніпров'я : монографія. Кривий Ріг : ФОРМ Черявський Д. О., 2019. 143 с
- 5. Матюха Л. П., Матюха В. Л. Засміченість зернових у Степу. Захист рослин. 2002. № 4. С. 2–4
- 6. Матюха Л. П., Матюха В. Л., Рябоволенко В. В. Бур'яни-алергени. Захист рослин. 2003. № 6. С. 14–17
- 7. Матюха Л. П., Хейлик С. Й., Матюха В. Л. Бур'яни в зерновиробництві Степу. Заходи ефективного контролювання. Карантин і захист рослин. 2005. № 1. С. 26–27
- 8. Матюха В. Л. Економічний поріг шкодочинності бур'янів: методика визначення та засоби захисту посівів озимої пшениці. Карантин та захист рослин. 2012. № 1. С. 1–3
- 9. Матюха В. Л., Хромих Н. О., Россихіна Г. О. Зміни структури врожаю та якості зерна пшениці озимої за гербіцидної обробки. Карантин та захист рослин. 2012. № 12. С. 11–12
- 10. Матюха В. Л. Продуктивність пшениці озимої залежно від ЕПШ бур'янів та захисту посівів від них посівів. Карантин та захист рослин. 2013. № 4. С. 5–7
- 11. Ткаліч Ю. І., Матюха В. Л., Бокун О. І. Захист посівів пшениці озимої від бур'янів на чорноземах звичайних північного Степу України. Наукові праці Ін-ту біоенергетичних культур і цукрових буряків. 2014. № 20. С. 116–120
- 12. Ткаліч Ю. І., Матюха В. Л., Богуславська Л. В. Ферментативна активність проростків пшениці озимої після дії гербіцидів. Карантин і захист рослин. 2015. № 7. С. 1–3
- 13. Ткаліч Ю. І., Матюха В. Л., Хромих Н. О. Ефективність гербіцидів залежно від механізму дії та активності їх детоксикації в листках амброзії полинолистої (*Ambrosia artemisiifolia* L.) (*Ambrosia artemisiifolia* L.). Бюл. ІЗГ НААНУ. 2015. № 9. С. 48–52
- 14. Ткаліч Ю. І., Матюха В. Л., Бокун О. І. Гваякол-залежна пероксидазна система проростків пшениці озимої після дії гербіцидів. Карантин і захист рослин. 2016. № 2–3. С. 32–34
- 15. Судак В. М., Горбатенко А. І., Матюха В. Л. Інтегрований контроль бур'янів при вирощуванні пшениці озимої по чистому пару. Зернові культури. Дніпро : Ін-т зернових культур, 2018. Т. 2. № 1. С. 123–131
- 16. Матюха В. Л. Ефективність бакових сумішей гербіцидів у посівах пшениці озимої проти комплексу бур'янів в умовах Північного Степу України. Таврійський науковий вісник. 2020. Вип. 116. Ч. 2. С. 21–31
- 17. Писаренко П. В., Матюха В. Л., Писаренко П. П., Антоненко Я. В. Ефективність бакових сумішей пестицидів проти шкідників та хвороб у технології вирощування пшениці озимої в Північному Степу України. Вісник ПДАА. 2021. № 1. С. 80–89
- 18. Матюха В. Л. Технічна ефективність бакових сумішей гербіцидів у посівах пшениці озимої після непарових попередників в умовах Північного Степу України. Карантин і захист рослин. 2021. № 1. С. 19–24
- 19. Матюха В. Л. Фітосанітарний стан посівів пшениці озимої залежно від впливу бакових сумішей пестицидів в північному Степу України. Таврійський науковий вісник. 2023. Вип. 129. Ч. 1. С. 103–110
- 20. Sklyar T. V., Drahval O. A., Cherevach N. V., Matyukha V. L., Sudak V. M., Yaroshenko S. S., Kuragina N. V., Lykholat Y. V., Khromykh N. O., Didur O. O., Lavrentieva K. V., Lykholat O. A. Antagonistic activity of microorganisms isolated from chernozem against plant pathogens. Ukrainian journal of Ecology. 2020. № 10 (1). P. 292–299
- 21. Matyukha V. L., S. S. Semenov. Influence of cultivation methods on the soil aggregate state in the context of weed development in winter wheat plantations. Agrology. 2024. № 7 (1). P. 12–19

- 22. Lyholat Y. V., Khromykh N. A., Ivan'ko I. A., Matyukha V. L. Kravets S. S., Didur O. O., Alexeyeva A. A., Shupranova L. V. Оцінка і прогноз інвазійності деяких адвентивних рослин за впливу кліматичних змін у степовому Придніпров'ї. *Biosystems Diversity*. 2017. 25 (1). P. 52–59
- 23. Nazarenko Mykola, Matyukha Volodymyr, Bezus Roman, Lykholat Tetyana, Khromykh Nina, Lykholat Yuriy, Alexeeva Anna, Shupranova Larysa. Chemical plant protection agents change the yield structure and the grain quality of winter wheat (*triticum aestivum* L.). *Bulletin of the Transylvania University of Brasov. Series II: Forestry, Wood industry, Agricultural Food Engineering*. 2019. Vol. 12 (61). No. 2
- 24. Matyukha Volodymyr L., Semenov Sergii S., Yaroshenko Sergii S., Didur Oleh O., Khromykh Nina O., Lykholat Yurii V. Assessment of Agrocenosis Factors Impact on Winter Wheat Yield and Grain Quality in the Northern Steppe Zone of Ukraine. *Environmental Research, Engineering and Management*. 2023. No. 79 (4). P. 39–46
- 25. Матюха Л., Ткаліч Ю., Шевченко О., Матюха В. Захист для пшениці. *The Ukrainian farmer*. 2011. № 9. С. 51
- 26. Матюха Л. П., Матюха В. Л., Ткаліч Ю. І., Назаренко Н. М. Визначення біологічної дії гербіцидів на бур'яни в зернових агрофітоценозах. Комплексні дослідження рослин-експрелентів і системи захисту орних земель в Україні від бур'янів. Київ : Колобіг, 2006. С. 95–105
- 27. Хромих Н. О., Матюха В. Л. Дослідження ролі супероксиддисмутази амброзії полинолистої (*Ambrosia artemisiifolia* L.) в адаптації до гербіцидного стресу. *Науковий вісник Ужгород. ун-ту*. 2007. Вип. 19. С. 10–13
- 28. Циков В. С., Матюха Л. П., Ткаліч Ю. І., Матюха В. Л. Ефективність контролювання бур'янів у зернових культууроценозах Степу України. Рослини-бур'яни та ефективність системи захисту від них посівів сільськогосподарських культур. Київ : Колобіг, 2008. С. 159–167
- 29. Матюха В. Л. Ефективність мілкої обробітки ґрунту під кукурудзу та пшеницю в умовах північного Степу України. *Українське наукове товариство гербологів*. Київ : Колобіг, 2010. С. 206–212
- 30. Хромих Н. О., Матюха В. Л. Еколого-біологічні особливості *Ambrosia artemisifolia* L. як передумова розширення ареалу та стійкості до антропогенних чинників. *Екологічний вісник*. 2010. № 2. С. 10–11
- 31. Циков В. С., Матюха Л. П., Ткаліч Ю. І., Матюха В. Л. Система контролювання бур'янів. *Наукові основи агропромислового виробництва в зоні Степу України*. 2010. С. 146–154
- 32. Матюха Л. П., Ткаліч Ю. І., Матюха В. Л. Концепція захисту від бур'янів зернових культур при зменшенні механічного впливу на ґрунт. *Хранение и переработка зерна*. 2012. № 3. С. 25–28
- 33. Циков В. С., Матюха Л. П., Матюха В. Л. Як посилити протибур'янову здатність мінімального обробітки чорноземів. *Бур'яни: Особливості їх біології та систем контролювання у посівах сільськогосподарських культур*. Київ : Колобіг, 2012. С. 261–270
- 34. Циков В. С., Матюха Л. П., Ткаліч Ю. І., Матюха В. Л. Ефективність захисту від бур'янів зернових агрофітоценозів при зменшенні механічного впливу на ґрунт. *Зб. матеріалів 7-ї науково-теорет. конф. гербологів України*. Київ : Колобіг, 2010. С. 213–223
- 35. Матюха В. Л. Екологічні та землеробські питання співіснування «Людина-рослина». *Матеріали науково-практ. конф. Дніпропетровськ : Всеукр. екологічна ліга*, 2009. С. 64–65
- 36. Ткаліч Ю. І., Матюха В. Л. Пріоритетні напрямки контролювання бур'янів в північному Степу України. *Сучасна техніка та технології захисту рослин : матеріали міжнар. науково-практ. конф. Дніпропетровськ : Дніпропетр. держ. аграр. ун-т*, 2014. С. 35–39
- 37. Lykholat Yu., Prysedsky Yu., Khromykh N., Alexeeva A., Didur O., Matyukha V. Composition of the epicuticular waxes of woody plant leaves is associated with the adaptation to sunlight. 2nd international conference "Smart Bio", Kaunas, Lithuania. 03–05 May. 2018. Abstract book. ISBN 978–609–8104–48–6. P. 311
- 38. Ломакин П. И., Матюха Л. А., Ткалич Ю. И., Матюха В. Л. Рекомендации по борьбе с сорняками-аллергенами и другими на пахотных и перерабатываемых землях хозяйств, предприятий и учреждений Днепропетровской области. *Днепропетровск : Гаталия*, 2005. 32 с

- 39. Судак В. М., Матюха В. Л., Педаш Т. М. Система формування стійкості рослин пшениці озимої до гербіцидів, інсектицидів, фунгіцидів та регуляторів росту в їх поєднувальних сумішах за участю антиоксидантної системи в сучасних умовах зони Степу : науково-практ. рекомендації / ДУ Інститут зернових культур НААН України. Дніпро, 2016. 11 с
- 40. Лебідь Є. М., Циков В. С., Матюха Л. П., Шевченко М. С., Матюха В. Л. та ін. Методика проведення польових дослідів по визначенню забур'яненості та ефективності засобів їх контролювання в агрофітоценозах. Дніпропетровськ : ІЗГ УААН, 2008. 11 с
- 41. Пащенко Ю. М., Шевченко М. С., Матюха Л. П., Матюха В. Л. та ін. Методика обліку бур'янів у дослідях і виробничих умовах та визначення ефективності агротехнічних заходів їх контролювання. Дніпропетровськ : ІЗГ УААН, 2009. С. 7–9
- 42. Лебідь Є. М., Циков В. С., Матюха Л. П., Шевченко М. С., Матюха В. Л. та ін. Концепція: Стратегія і тактика ефективного контролювання забур'яненості сільськогосподарських угідь в Степу України до 2015 року. Дніпропетровськ : ІЗГ УААН, 2009. 31 с
- 43. Матюха В. Л., Гадзало Я. М., Черчель В. Ю., Роїк М. В., Кирпа М. Я., Гирка А. Д., Шевченко М. С., Судак В. М., Гирка Т. В., Боденко Н. А. Рекомендації з проведення весняних полових робіт сільськогосподарськими товаровиробниками в умовах ресурсного обмеження (для спеціального користування переважно в Степу України). Дніпро, 2022. 69 с
- 44. Матюха В. Л., Черчель В. Ю., Кирпа М. Я., Гирка А. Д., Шевченко М. С., Гирка Т. В. та ін. Техніко-технологічні регламенти збирання врожаю зерна та сівби озимих культур в особливих умовах 2022 року. Дніпро, 2022. 32 с
- 45. Матюха В. Л., Гадзало Я. М., Роїк М. В., Черчель В. Ю., Кирпа М. Я., Боденко Н. А., Гирка Т. В. та ін. Особливості вирощування сільськогосподарських культур та проведення комплексу весняно-польових робіт за обмеженого ресурсного забезпечення в 2023 році. Дніпро, 2023. 34 с
- 46. Матюха В. Л., Гадзало Я. М., Роїк М. В., Черчель В. Ю., Кирпа М. Я., Боденко Н. А., Гирка Т. В. та ін. Технологія збирання врожаю зерна та сівби озимих культур за особливих умов 2023 року. Дніпро, 2023. 31 с
- 47. Матюха В. Л., Гирка Т. В., Семенов С. С., Судак В. М. Система інтегрованого контролювання забур'яненості польових агрофітоценозів Степу. Дніпро, 2023. 24 с
- 48. Патент на корисну модель № 29371 (зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі 10.01.2008 р.). Робочий орган культиватора. Кобець А. С., Волик Б. А, Тищенко С. С., Матюха Л. П., Матюха В. Л., Пугач А. М.
- 49. Патент № 117320 (зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі 26.06.2017 р.). Застосування солей 2-((3-R-4-R1-4H-1,2,4-триазол-5-ІІ)ТІО)ацетатних кислот як стимуляторів росту паростків пшениці озимої. Книш Є. Г., Панасенко О. І., Парченко В. В., Щербина Р. О., Данільченко Д. М., Хромих Н. О., Лихолат Ю. В., Матюха В. Л., Кравець С. С.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва; економія матеріалів

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0101U002202 011U00469

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міщенко Юрій Григорович
2. Yuriy H. Mishchenko

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5942-9288

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Циліурік Олександр Іванович
2. Oleksandr I. Tsilyurik

Кваліфікація: д. с.-г. н., с.н.с., 06.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цюк Олексій Анатолійович
2. Oleksii A. Tsiuk

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ткаліч Юрій Ігоревич

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ткаліч Юрій Ігоревич

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ткаченко Олександр Сергійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна